

თავისთავი

საპარტიო სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირისა და პროფკავშირთა საპარტიო რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ლ ე ლ

Орган Союза спортивных обществ и организаций Грузинской ССР и Грузинского республиканского совета профсоюзов

№ 84 (1670) 300 რ., 19 მარტი, 1961 წ. ბათუმის მ-17 ფილი. ფასი 8 კაპ.

მარტი-ჩემი მიმდინარეობის

15 მარტს მოსკოვის ესტრადის თეატრში დაიწყო მ. ტალისა და მ. ბოტინიკის მარტი-ჩემი მიმდინარეობის პირველი პირველობისათვის ჭადრაკში.

როგორც ჩვენი გაზეთის წინანომერში ვიუწყებოდა მარტი-ჩემი მიმდინარეობის პირველი პარტია, რომელშიც ბოტინიკი თერთმეტით თავი დასაბრუნა, ამავ დღეს არ დამთავრდა. იგი გადაიდო მსოფლიო ჩემპიონისათვის მძიმე პოზიციაში. 16 მარტს დილით მ. ტალის მწვერულმა ა. კობლენცმა ტელეფონით შეატყობინა მსაჯს პ. ვოლოძემს, რომ მსოფლიო ჩემპიონი დაინებდა თავის განუახლებლად.

როგორ მიმდინარეობდა პირველი პარტია? ბოტინიკმა არ უღალატა თავს და თავში დაიწყო ლაზიერის ფრთის პაიკით. ტალმა მიმართა ნიმიციონის დაცვა. ეს დეზუტე ადრეც შედიოდა მსოფლიო ჩემპიონის რეპერტუარში. მაგრამ ამჯერად მან გაატარა გროსმაისტერ რაგოზინის იდეა — ცენტრის გახსნა. ბოტინიკი სიამოვნებით აპყვა ტალს, რადგან გაცვლების (ლაზიერის, ცენტრალური პაიკების) შემდეგ შეიქმნა დაბოლოება, სადაც აღარ იყო კომბინაციური გართულებების საბაზი. თავში თანაბარ მდგომარეობაში მიმდინარეობდა და ამიტომ 22-ე სვლაზე ტალმა ბოტინიკს ყვამი შესთავაზა. მაგრამ ბოტინიკმა წინადადება არ მიიღო. ენდშილში მსოფლიო ჩემპიონმა ვერ

ითამაშა დამჯერებლად. მან დაუშვა სისტემები ორივე ფრთაზე და, რაც მოთვარია, გადასვლა მსუბუქი ფიგურების ენდშილში, სადაც ბოტინიკის მხედარი ტალის კუბე ძლიერი აღმოჩნდა. მსოფლიო ჩემპიონმა პაიკის შეწირვით გაააქტიურა თავისი მეფის პოზიცია, მაგრამ მდგომარეობა კვლავ მძიმე დარჩა, ამიტომ კაბინეტურ სიმულატორში გადადებული პარტიის ანალიზმა დაარწმუნა იგი შემდგომი წინააღმდეგობის უზრუნველყოფის და დათმო პარტია.

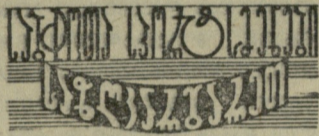
17 მარტს გაიმართა მეორე პარტია. ტალმა თავში დაიწყო მეფის პაიკით. ბოტინიკმა, როგორც 1960 წლის მარტში, მიართა კაროკანის დაცვა. მსოფლიო ჩემპიონმა დეზუტედან უპირატესობა ვერ მიიღო.

ბოტინიკმა ადვილად გაათანაბრა პოზიცია. როცა თავში საკმაოდ გამარტვდა, მეტოქეები ცაიტრატში აღმოჩნდნენ. ტალმა მისთვის დამახასიათებელი ფონებმახვილობით შეწირა პაიკი და შექმნა მეტად ძლიერი ვაშვლეული პაიკი. 41-ე სვლაზე ბრძოლა შეწყდა. გადადებულ პოზიციაში ტალის ვაშვლეული პაიკი თითქმის შეუფერხებლად გადის ლაზიერში.

გუშინ, 18 მარტს მოხდა ამ პარტიის დამთავრება. ტალმა იშვიათი სიზუსტით ამოძრავა ვაშვლეული პაიკი. ბოტინიკმა გააკეთა მხოლოდ ხუთი სვლა. შემდეგ შედგე-

ტალ მიიჩნია შემდგომი წინააღმდეგობა და დაინებდა.

ორი პარტიის შემდეგ მარტის ანგარიშია 1:1. 20 მარტს მოეწყობა მესამე პარტია, რომელშიც თერთმეტით ბოტინიკი თავი დასაბრუნებს.

ბერძანია

ჩვენი ქვეყნის კლასიკურ მოჭიდავეთა ნაკრები გუნდი ბალტიკურ ჰენკალედან, სადაც მას პირველი საერთაშორისო შეხვედრა ჰქონდა დასავლეთ გერმანიის უძლიერეს სპორტსმენებთან, კელნში ჩამოვიდა. აქ მოეწყო მეორე მარტი, რომელსაც ათასზე მეტი მაყურებელი დაესწრო.

უმჯობესი წონის მოჭიდავეთა ი. კოჩერგინისა და ახალგაზრდა ლაქურუს ორთაბრძოლა პირველის გამარჯვებით დამთავრდა. ტროსტიანსკიმ მოუგო გურს სავაზის ჩემპიონს ვერნერს, მ. ლუდუშურმა — შრადერს, ვ. ჟიტენემა — ლიპოლდს, ი. როტსმა (სსრ კავშირი) — შარინგს. გერმანელ ზ. პესისა და მ. ნივლისის (სსრ) შეხვედრა ფრედ დამთავრდა.

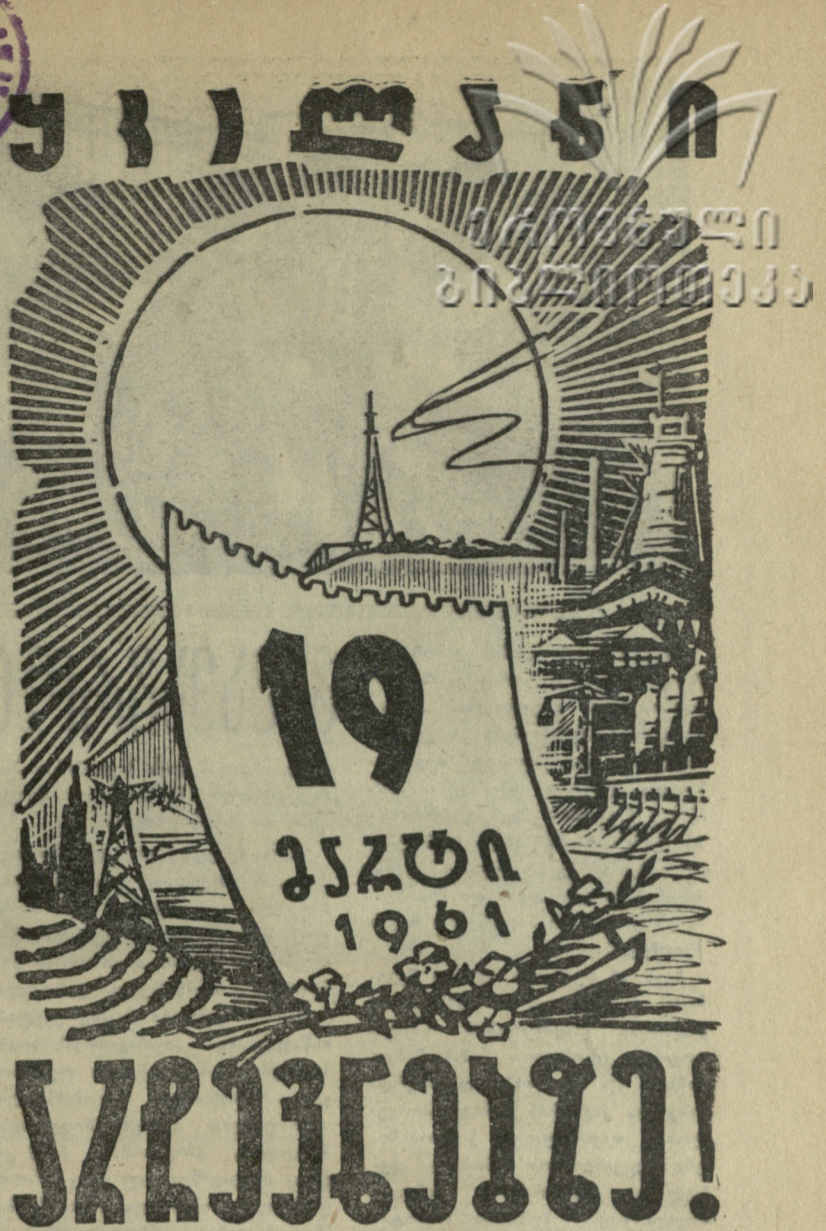
დიდი ინტერესი გამოიწვია ოლიმპიური ჩემპიონის ვ. დიტრისისა და ს. ზასულსკის (სსრ) შეხვედრამ. როგორც ცნობილია, წინა შეხვედრაში გამარჯვება მოიპოვა საბჭოთა მოჭიდავემ, მაგრამ ამჯერად დიტრისმა რევანში იღო ბალტიკურ ჰენკალედან დაამარცხებისათვის.

პოლანდია

სსრ კავშირის ფეხბურთელთა ნაკრებმა გუნდმა დაათავრა თავისი საწვრთნელი გამოსვლები პოლანდიაში. უკანასკნელი მარტი ჩვენს ნაკრებს დაეგეგმილი ჰქონდა ამსტერდამის „ბალუ-ვიტთან“, მაგრამ ამ გუნდის ნაცვლად ნაკრები 16 მარტს ქ. ენსხედელში შეხვედა ადგილობრივ „ენსჰედელს“.

პირველად წარმატებას მიიღწიეს პოლანდელელებმა. მათი მარტენა გარემარბი ლიუსინკი ხელაყრულ პოზიციაში აღმოჩნდა მოწინააღმდეგის საჭარბო მოედანზე და გახსნა ანგარიში. მეორე ხანს შემდეგ გარღვევაზე გავიდა მესხი და ზუსტად მიაწოდა მარჯვენა ფრთაზე, სადაც კომბინაცია დამთავრა მეტრეველმა — 1:1. მეორე ხანს შედეგ საბჭოთა გუნდის იერიში დაითავრდა კიდევ ერთი გოლით (ივანოვი) და გუნდები შესვენებაზე წავიდნენ ანგარიშით 2:1 სტუდენტთა სისარგებლოდ.

მეორე ტაიმი ძირითადად გარდამავალი უპირატესობით დაიწყო. შემდგომში „ენსხედელს“ შეძლო რამდენიმე სახიფათო მოშენების შექმნა, მაგრამ ცოლობა ანგარიშში არ მოხერხდა. მარტი მოიგო საბჭოთა კავშირის ნაკრებმა ანგარიშით 2:1.

პირველი ეტაპის შედეგები

დამთავრდა „ა“ კლასის კალათბურთულ ქალთა საკავშირო ჩემპიონატის პირველი ეტაპი — შეჯიბრებები ქვეჯგუფში. ფინალურ ტურნირში მონაწილეობის უფლება მიიღო 8 კილექტივმა — ქვეჯგუფში პირველ ოთხ ადგილზე გამოსულმა გუნდებმა.

როგორც შედეგებით აღინიშნა ჩემპიონატის პირველი ეტაპი და რომელმა გუნდებმა მოიპოვეს ფინალურ ტურნირში მონაწილეობის უფლება? პირველ ქვეჯგუფში ჩემპიონატს პირველსავე ტურიდან ლიდრობა ლენინგრადის არმიელთა კოლექტივი. ამ გუნდმა მოიგო რა ყველა კალენდარული შეხვედრა, ჯგუფში პირველი ადგილი დაიკავა, გამარჯვებულს ერთი ქულით ჩამორჩა ვეროპის ჩემპიონთა თასის მფლობელი რიგის ტრავაიტროლიბუნების ტრესტის კოლექტივი. აღსანიშნავია, რომ ამ გუნდს ჩემპიონატში მონაწილე ყველა დანარჩენ გუნდებზე უკეთესი (შედეგები) თავდასხმა აღმოაჩნდა. პირველ ქვეჯგუფში მესამე ადგილი დაიკავა ლენინგრადის ფიზკულტურის ინსტიტუტის კალათბურთელებმა, ხოლო მეოთხე — მოსკოვის „ტრულის“ სპორტმენებმა.

მეორე ქვეჯგუფში, წარმატებას მიიღწიეს ლენინგრადელმა კალათბურთელებმა. ამ ქალქის „ბურვეესტნიკმა“ დაიკავა ტურნირში პირველი ადგილი და წავაო მხოლოდ ერთი შეხვედრა გუნდთან, რომელიც ვერ მოხერხდა ფინალისტთა რიგებში (როსტოვის „ბურვეესტნიკთან“). ერთი წაგებით შე-

ორე ადგილზე აღმოჩნდა ტარტუს უსკა. მესამე ადგილი გაათამაშებდა მოიპოვა მოსკოვის „დინამომ“, მეოთხე ფინალისტი ქვეჯგუფში გახდა თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სპორტსმენთა კოლექტივი. თბილისელმა კალათბურთელებმა სუსტად დაიწყეს ჩემპიონატი და განიცადეს ზედინდელი დამარცხება. შემდგომში ჩვენმა კალათბურთელებმა მოიგეს 4 მარტი და დააროვეს იმდენივე ქულა რამდენიც როსტოვის „ბურვეესტნიკის“ წარმომადგენლებმა, მაგრამ ვინაიდან თბილისის სპის გამარჯვება ჰქონდა როსტოვის გუნდთან, იგი გავიდა მეოთხე ადგილზე.

პირველი ქვეჯგუფი

სკა	ლენინგრადი	ტარტუ	რიგა	სკიფი	ლენინგრადი	„ტრული“	მოსკოვი	„ტურ“	ნოვოსიბირსკი	კბა	კაუნახი	სიმ	მოსკოვი	ურალმაშ.	სევრდლ.
7	7	0	7	7	6	1	6	7	5	2	5	7	3	4	3
7	3	4	3	7	3	4	3	7	3	4	3	7	2	5	2
7	1	6	1	7	1	6	1	7	1	6	1	7	1	6	1

მეორე ქვეჯგუფი

„ბურ“	ლენინგრადი	უსკა	ტარტუ	„დინამო“	მოსკოვი	სპა	თბილისი	„ბურ“	როსტოვი	„დინამო“	კიევი	„ბურ“	მინსკი	„ბურ“	ბაქო
7	6	1	6	7	4	3	4	7	4	3	4	7	2	5	2
7	1	6	1	7	4	3	4	7	4	3	4	7	1	6	1
7	1	6	1	7	1	6	1	7	1	6	1	7	1	6	1

წოდებათა მინიჭება

ფიზკულტურის დარგში მრავალი წლის მანძილზე ნაყოფიერი მუშაობისათვის საბჭოთა კავშირის სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის პრეზიდიუმმა „ფიზკულტურის წარჩინებული“ სამკერდე ნიშნით დააჯილდოვა საქართველოს სსრ დამსახურებული მასწავლებელი ს. კვანცაძე (ხაშური), ხაშურის სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების რაიონული საბ-

ჭოს თავმჯდომარე ვ. ჩიქოვანი, თბილისის სტალინის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტი ო. ხაზარაძე. საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის პრეზიდიუმმა რესპუბლიკური კატეგორიის მსაჯის წოდება მიანიჭა ჭადრაკში ს. გუგუნავს (თბილისი; „კოლმეურნე“), ტანვარჯიშიში გ. ჩიქოვანს (სოხუმი, „სპარტაკი“).

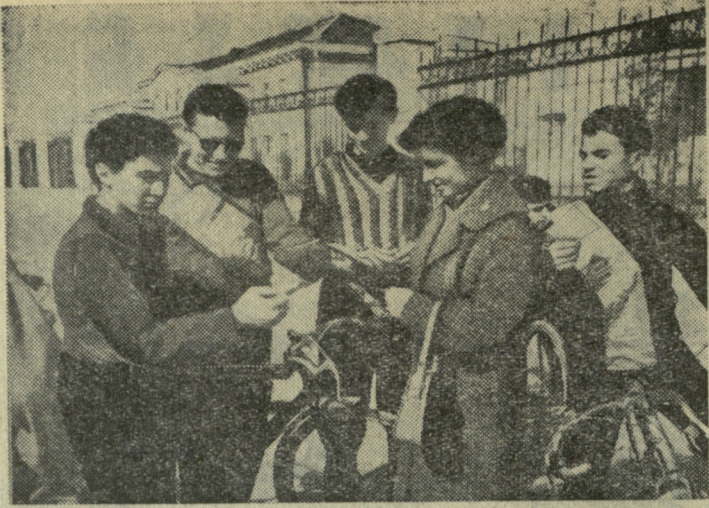

„მე ასე მცურავ!“ ფოტოგრაფი ვ. ტუტოვისა.

მ ა შ რ ი ბ ა ქ ო შ ი

თავისი უკანასკნელი შეხვედრა თბილისის „ბურვეესტნიკის“ კალათბურთულ ვაჟთა კოლექტივმა ჩაატარა ბაქოში ადგილობრივი „ბურვეესტნიკის“ წინააღმდეგ.

მარტის პირველ ნახევარში უპირატესობა მასპინძლების მხარეს იყო, რომლებმაც მოიგეს ტაიმი ანგარიშით 33:27. მეორე ნახევარში ობილისელმა კალათბურთელებმა გააუმჯობესეს თავი, მათ შეამცირეს კიდევ ანგარიში განსხვავება, მაგრამ შეხვედრის ბედი თავიანთ სასარგებლოდ მაინც ვერ გადაწყვიტეს. მარტი მოიგეს ბაქოელმა კალათბურთელებმა ანგარიშით 65:63. თბილისის „ბურვეესტნიკმა“ დამთავრა ტურნირი. იგი თავის ქვეჯგუფში ბოლო ადგილზე გამოვიდა.

საქართველოს სსრ ადგილობრივი საბჭოების არჩევნებს რესპუბლიკის ფიზკულტურელმა ბევრი საინტერესო ღონისძიება მიუძღვნეს.

სურათი: (მარცხნივ) რუსთავეის სააგიტაციო ველოგადარბენის მონაწილენი ლაშქრობის წინ. სოხუმში მოეწყო არჩევნებისადმი მიძღვნილი ავტოგადარბენა, ამ სურათზე აღბეჭდილია მომენტები, როდესაც მანქანები ტოვებენ ქალაქ სოხუმს.

გაგადაგრძობს უმრავლესი კომისიები

სპორტს აქვს რკინის კანონი — მხოლოდ წინსვდა რომელიც შეუძლებელია, სხვა გაგაწვრთნეს, კვლავ ავანგარდში დაბრუნება კი ერთობ ძნელია — მას წლობით თავდაუზოგავი მუშაობა სჭირდება. ამის მწარე მაგალითი ჩვენ ტანვარჯიშში გვაქვს. მაგრამ ახლა ჩვენ ტანვარჯიშზე არ გვინდა ლაპარაკი. იგი დღის წესრიგში დგას და მის შესახებ ცალკე გავსაუბრებთ ჩვენს მკითხველს.

ჩვენ ამ წერილში გვინდა შევეხოთ რესპუბლიკაში თავისუფალი ჭიდაობის განვითარების საქმეს. როგორც ცნობილია, ამას წინათ მინსკსა და ტალინში დამთავრდა საბჭოთა კავშირის პირადი პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში. უნდა გავიმეოროთ ცნობილი დებულება. შეჯიბრებზე ჩამდგება მთელი ჩვენი მუშაობა სპორტის ამა თუ იმ სახეობაში. თუ ეს ნამდვილად ასეა, თუ მინსკისა და ტალინის ჩემპიონატებმა შეაჯამეს ჩვენი მუშაობა ამ დარგში, მაშინ მეტად სავალალო მდგომარეობა გვქონია.

ჩვენ, გადახედოს საქვეყნო პირად-გუნდურ ჩემპიონატის შედეგებს და დარწმუნდებოდა.

ახლა შევეცდებით ავხსნათ თუ რა არის ყოველივე ამის მიზეზი. პირველი და მთავარი ის არის, რომ შესაჩინებლად დაქვეითდა სწავლების პროცესი. თავი უფრო ჭიდაობაში შეტყუებული ქართული ჭიდაობის ფანდები უკვე ყველა იხსწავლა, იგი აღარავისთვის არის საიდუმლო. ირკუტსკელი თუ რიგელი, ტალინელი თუ მინსკელი თავისუფლად აკეთებს მოგვერდს, შუაჯაურს, გარესარმას. ჩვენ კი ესეც დაგვაფიქვდა და არც ახალი ვიწვავდეთ. დანახალი არაა, ჩვენი მწვრთნელების კარჩაქედილობამ და ჩამორჩენილობამ, ერთმანეთში გაუთავებელმა დავამ, კინკლაობამ, ვიწრო საუწყებო ინტერესებისადმი თავყანისცემამ მიგვიყვანა ამ მდგომარეობამდე. ბევრმა მწვრთნელმა დაკარგა ავტორიტეტი თავის აღზრდილთან, ამ უკანასკნელს არ ჰქონდა თავისი აღზრდილის, რადგანაც გრძნობს, რომ მან უფრო მეტი იცის. მწვრთნელ გიგაძისა და მისი აღზრდილ შეურიადის დამოკიდებულება ნათელი მაგალითია იმისა, თუ როგორ გაითქვიფა ერთმანეთში მწვრთნელი და აღზრდილი.

როგორც ვიუწყებოდით, ამას წინათ ტალინსა და მინსკში მიმდინარეობდა საუწყებო პირადი პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში. მოსამზადებელი გარემოში მიმდინარეობდა შეჯიბრების აღმზრდის საპარტოველი უმრავლესი ვ. რუბინის წარმომადგენლები ვ. რუბინისა და ვ. შუბრილიძის ჯარს, მისაღებ უმრავლესობით გამოვიდნენ. ამ ჩემპიონატისა და საერთოდ, რისაშეზღვევით გასულიყო, რომელიც მათთვის უფრო მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის ჩვენს ჩავარდნაში.

ჩვენს მწვრთნელებს და მათ შემოყრე სპორტმენებსაც თავი ყოველის მცოდნედ წარმოუდგენიათ. ასეთი თვითდაჯერების, თვითდაშვილების მიზეზია ის, რომ 1954 წლიდან დღემდე არც ერთხელ არ ჩატარებულა მწვრთნელთა სემინარი. თავისუფალი ჭიდაობის ფედერაციამ არ იცის, თუ რა ცოდნის მარაგია მწვრთნელები ჰყავს რაიონებში. ჩვენ კი ვიცით, რომ რაიონებში მეტად სავალალო მდგომარეობაა. მწვრთნელები ძველი, დახვეწილი მეთოდებით ასწავლიან ბავშვებს, უმრავლესობამ არ იცის იმ სახლეთა შესახებ, რომლებიც თავისუფალ ჭიდაობაში ხდება ყოველ წელს.

ყველგან ყოფნას, ამიტომ ყველა ცდილობს ცენტრალურ დარბაზში დროს აღებას. თბილისში არის შესაძლებლობა იმისა, რომ ეს დარბაზი შესამჩნევად განიტვიტოს, მაგრამ ამას ანგარების მიზნით თვითონ უშლიან ხელს.

სულ მალე თბილისში მწვრთნელთა ჩადგება „ლოკომოტივისა“ და „განთიადის“ საქიდაო დარბაზები, აგებულ იქნება ძალისხმობის ბაზა. ეს გვექნება, მაგრამ ნუ დავავიწყებდებოდა, რომ ჩვენი სასახლო ფალავნები უკვე არსებული ბავშვები არიან აღზრდილი და თუ ჩვენ საერთო საქმის, რესპუბლიკის სპორტის სიყვარულით ვიმუშავებთ, კვლავაც უნდა შევძლოთ ახალი ტალანტების გამოვლინება.

საქართველოს სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირმა უკვე იმსჯელა ამ საკითხზე. მწვრთნელებს, რომლებსაც მნიშვნელოვანად ბრალი მიუძღვით ტალინისა და რიგის ჩემპიონატში დაბალი შედეგებით გამოვლენისა და საერთოდ თავისუფალ ჭიდაობაში არსებულ მდგომარეობის გამო, სათანადო სასჯელი დაედოთ.

თუ რა წარმატებები გვქონდა საერთოდ ჭიდაობაში და კერძოდ თავისუფალ ჭიდაობაში, ეს ყველა სახის ცნობილია. გუნდურ პირველობას ვერაფერს ვპოვიდებოდა, სამი, ოთხი (ხუთიც კი) საქვეყნო ჩემპიონი ყოველთვის გვაქვდა. მსოფლიო ჩემპიონი და საერთაშორისო ასპარეზზე გამარჯვება ჩვენთვის იშვიათობას არ წარმოადგენდა. კანონიერად ვამყოფდით, თამამად ვაცხადებდით, რომ სპორტის ამ სახეობას რესპუბლიკაში მტკიცე საფუძველი აქვს, რომ საქართველო ფალავანთა კერაა. მაგრამ როგორც ამ ბოლო ხანებში ირკვევა, კერა ცივდება, ფალავანთა რიგები თხელდება და ის დიდი ტრადიცია, რომელიც ჩვენ ვამყოფდით, საფრთხეშია. მინსკისა და ტალინის ჩემპიონატის ამის საუკეთესო დადასტურებაა. მხოლოდ ერთი ჩემპიონი და ერთი მეორე ადგილი. აი ჩვენი ოქროსა და ვერცხლის „ნადავლი“. ამ ორი სამართლიანი ადგილის იქით მეტად სამარცხვინო მდგომარეობაა. ჩვენი მოქიდავითა გვარებს შეხვედებით მე-10, მე-14, მე-16, 28-ე და ასე გასინჯეთ 31-ე ადგილზედაც.

პრეზიდიუმის სხდომაზე გამოიკვია, რომ მხოლოდ ერთი სპორტმენი ვ. რუბინი ვარჯიშობს სისტემატურად, დანარჩენი კი სეზონურად, როცა შეჯიბრება მოხლოვდება და სპორტული საზოგადოება ან სპორტკავშირი შეკრებას დანიშნავს. გავისენოთ 1957 წელი, როდესაც თბილისში ტარდებოდა საბჭოთა კავშირის პირად-გუნდური პირველობა. ჩვენ აქ, სახლში დავმარცხდით, არც „კედლებმა“ გვიშველა და არც „საგანგებო“ შეკრებამ. მაშინ მწვრთნელებმა წარუმატებლობის მიზეზად სწორედ „სახლში“ მოწყობილი შეკრება და ასახელებს (ნაკრები გუნდის წევრებს სახლებში ეძინათ, რეჟიმს ვერ იცავდნენ). ახლა კი ამბობენ, რომ შეკრება ტალინსა და მინსკში იყო, თბილისში, რომ ყოფილიყო უფრო კარგი შედეგი გვიქნებოდა. სახლშიც და სახლის გარეთ ჩატარებული შეკრებით წავაგეთ. მაშ, რა ვქნათ, სად ჩავატაროთ ახლა შეკრება. მთვარეზე ხომ არა?

ბრებაში მონაწილეობით სპორტმენი ვერც გაიზრდება და ვერც ფორმას შეინარჩუნებს. ამ ფაქტსაც მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის ჩვენს ჩავარდნაში.

I სპარტაკიადის დამთავრებისთანვე პრეზიდიუმმა დადგინებდა მიიღო თავისუფალი ჭიდაობის შემდგომი აღმავლობის შესახებ. სხვა პუნქტთა შორის აღნიშნული იყო, რომ საქართველო კავშირი რაიონებთან. არც ერთი მწვრთნელი (მ. თიკანაძე, შ. ნოზაძე, პ. იორდანიშვილი, ლ. კაპიტონოვი, ვ. ილურიძე, გ. როსტიაშვილი და სხვები) ამ მიზნით ერთხელაც არ სწვევიან რაიონებს. უცდიან როდის გამოჩნდება ვინმე კარგი მონაცემების მქონე მოქიდავე და მზამზარეული ეწვევა თბილისს. თუმცა თვითუფლებით მათგანმა კარგად იცის, რომ მათივე აღზრდილი ჩემპიონები სწორედ სოფლის წიაღში არიან გამოზრდილინი.

რაც შეეხება ბავშვებს, აქ კი მწვრთნელები და მათი აღზრდილებიც ბევრ რამეში მართალი არიან. გორში, საგარეჯოში, მცხეთაში, კასპში საქიდაო დარბაზები აშენდა, თბილისი კი ერთი საქიდაო დარბაზის ამარა დარჩა. აქ ვარჯიშობს ყველა — ახალბედა და მსოფლიო ჩემპიონი. ისედაც პატარა დარბაზში იმდენი ხალხი იყრის თავს, რომ ამოსუნთქვის საშუალება არც კი არის. მაგრამ აქაც დამნაშავენი თვით ჭიდაობის მესვეურნი არიან. ისინი, რომლებიც ორ, სამ ან ოთხ ადგილზე მუშაობენ, ვერ ასწრებენ

პრეზიდიუმმა მკაცრად გააფრთხილა „სპარტაკის“, „დინამოს“, „განთიადის“, „ბურევესტიკის“, „შრომითი რეზერვების“, „კოლმეურნის“, „ლოკომოტივის“ ხელმძღვანელები, ყველა მწვრთნელი და ფიზკულტურული მუშაკი, რომლებიც ჭიდაობასთან არიან კავშირში, რომ ყოველი ღონე იხმარონ, რათა განმტკიცდეს სპორტული დისციპლინა მოქიდავეებში, აიმაღლონ საკუთარი ცოდნის დონე, შეიძრო კავშირი დაამყარონ პერიფერიებთან, მასობრივი მუშაობის გაშლით გამოავლინონ ახალი კადრები.

რესპუბლიკის მშრომელები, სპორტის მოყვარული საზოგადოებრიობა არავითარ შემთხვევაში არ გვაპატიებს ჭიდაობაში ჩამორჩენას. ჩვენ გვაქვს ყველა პირობა, რათა საფუძვლიანად გავამარტო შეტყუებული პოზიციები.

როდესაც ტალინისა და მინსკის ჩემპიონატების შედეგებს იხილავდა საქართველოს სსრ სპორტულ საზოგადოებათა და ორგანიზაციების კავშირის საბჭოს პრეზიდიუმი, მოწვეულმა ამხანაგებმა, მწვრთნელებმა, ნაკრები გუნდის წევრებმა თითქმის ყველაფერი შემთხვევითობას გადააბრალებს და მე-10, მე-11 და მე-14 ადგილზე გამოსული მოქიდავეთა შედეგები დამაკმაყოფილებლად შეაფასეს. ჩვენ კი გვგონია, რომ აქ შემთხვევითობა ძირითადი არ არის. თავისუფალ ჭიდაობაში ჩვენი ასეთი ტოტალური უწყვეტ კანონზომიერია. თუ ზოგიერთ ვაი ოპტიმისტს ეს არ

რესპუბლიკის სპორტის მოყვარული საზოგადოებრიობა სამართლიან საყვედურს გამოთქვამს ჩვენი მაღალი კლასის მოქიდავეების მიმართ. ისინი არ კადრულდებენ საქალაქო და რესპუბლიკურ შეჯიბრებზე გამოსვლას. გ. სხირტლაძეს, ვ. ბალავაძეს, ო. კანდელაკს, მ. ცალქალამანიძეს მიბაძეს ვ. არსენიანმა, ა. გვიმრაძემ, შ. ლომიძემ და მხოლოდ საქვეყნო სარბიელისაკენ მიუწევთ გული. რესპუბლიკის სპორტის მოყვარულთა სურვილს — ნახოთ ისინი რესპუბლიკურ ღონისძიებებში, არად ავადებენ. წელიწადში ორ-სამ შეჯი-

თბილისში ამხანაგური შეჯიბრებების ჩასატარებლად ჩამოვიდნენ რუმინელი მაგიდის ჩოგბურთელები, **სურათი:** რუმინელ სპორტმენთა ჯგუფი თბილისის აეროპორტზე.

ძალისხანა საერთაშორისო შეჯიბრება მოსკოვში.
სურათზე: ამერიკელი სპორტსმენები. მარცხნივ — ჯ. ბრედფორდი, ტ. კონი და ი. ბერგერი. ფოტო ვ. ტუტოვიძა.

სპინეტო თავს იკავებს

არგენტინელ ფეხბურთელთა წარმატებები სამხრეთ ამერიკის ჩემპიონატებში დიდ გამოცდებთან იწვევს არგენტინაში. აქ მიაჩნიათ რომ მომავალ წელს ჩილში არგენტინელებს აქვთ შანსი ბოლოსდაბოლოს გახდნენ მსოფლიო ჩემპიონები. ისინი საერთოდ ანგარიშს არ უწვენენ ევროპულ გუნდებს და თავიანთ მეტოქედ მხოლოდ ბრაზილიელებს თვლიან.

ერთადერთი, რომელსაც არ დაუჯარგავს სიმშვიდე, არის ნაკრების მწვრთნელი სპინეტო. მან განაცხადა: „ჩვენ მსოფლიო ჩემპიონატის დასკვნით თამაშებში მონაწილეობის უფლება მოკავშირეთ, მაგრამ არგენტინის ახლანდელი გუნდი არ შეიძლება ისეთ ძალად ჩაითვალოს, რომელსაც უდიდეს იმედებს ამყარებენ მომავალ მსოფლიო ჩემპიონატში. ეკვადორის სუსტი ნაკრების დამარცხება და ამით ჩილში საგზურის მოპოვება

დღი მიღწევა არ არის“
სპინეტოს ახსოვს მისი წარმატების სტაბილურობა, რომ ანგენტინელები შეეძლებოდათ დაეპყრონ ამერიკის სხვადასხვა ქვეყანაში. „სანტოსა“ და მასთან ერთად ბრაზილიის ნაკრებსაც მოუხერხებოდათ დანაკლისი — სერიოზულ ტრავმა მიიღო პელები. თამაშის დაწყებოდან რამდენიმე წუთში შემდეგ მესიკოს „ნეხასას“ მოთამაშე, ცნობილია არგენტინელ მცველმა დელანამ ბრაზილიელ „ვარსკლავს“ ისეთი ძალით არტყა ფეხი, რომ იგი მოწადინარცა და თამაშის გაგრძელება ვეღარ შეძლო.

„სანტოსა“ მოიგო ეს თამაში (4:3). გამარჯვების მიუხედავად გუნდმა თავზარდაცემულმა დატოვა მინდორი.

ჩემპიონატი გადამდის

როგორც ცნობილია, სამხრეთ ამერიკის ჩემპიონატი ტარდებოდა უკვე ორ წელიწადში ერთს და უდიდეს ინტერესს იწვევს ამ მხარეში „ფეხბურთის კონტინენტზე“, არამედ მთელს მსოფლიოში. 1957 და 1959 წლებში ტურნირი დამთავრდა არგენტინელთა გამარჯვებით. წელს გახდეს უფრო უნდა ჩატარებულიყო პერუში მაგრამ ამ ქვეყანაში თავი ვერ გაათავა საორგანიზაციო სიძნელეებს და შეჭიბების გამართვაზე უარს განაცხადა.

რედაქტორი ი. უაშლაძე

დღეს
„ბურჟუაზიის“ საბაღიშო
ფეხბურთი
ამხანაგური შეხვედრა „დინამო“ (კიევი) — „დინამო“ (თბილისი) დასაწყისი 14 საათზე.

ბილეთები უკვე იყიდა

ჩილში უკვე დაიწყო ბილეთების გაყიდვა ფეხბურთში. მსოფლიო ჩემპიონატის დასკვნით თამაშებზე, ბილეთები ეღირება 1,5-დან 10 დოლარამდე, ხოლო გადამწყვეტ თამაშებზე — 12 დოლარამდე, სანტ-იაგოში თვითიველ თამაშზე გაიყიდება 93.400 ბილეთი, შედარებით ნაკლები მინიშნულობის მატჩები ტარდება არიკაში (25 ათასი ბილეთი), ვინა დელ მარში (35.615 ბილეთი) და რანკაგუაში (35 ათასი ბილეთი).

ყველა ქვეყნის ჟურნალისტებისათვის მსოფლიო ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტი ინახავს 7373 ბილეთს.

ამ დღეებში ტელ-ვიზიში შედგა მორიგი შესარჩევი მატჩი მსოფლიო პირველობაზე ფეხბურთში ეთიოპიისა და ისრაელის ნაკრებ გუნდებს შორის. ისრაელის ფეხბურთელებმა მხოლოდ მეორე ტაიმში შეძლეს ერთადერთი ბურთის გატანა და გამარჯვების მიზნობრივი ანგარიში. განმეორებითი მატჩი შედგება ეთიოპიაში და ამ ქვეყანაში ფიდან გამარჯვებული შეხვედრა იტალიის გუნდს.

ევროპის ჩემპიონთა თასზე პრაღაში ერთმანეთს შეხვდნენ ჩეხოსლოვაკიის ჩემპიონი „სპარტაკი“ (ქ. ვრადეც-კრალოვე) და ესპანეთის „ბარსელონა“.

როგორც ცნობილია, „ბარსელონა“ პირველი მატჩი თავის მინდორზე მოიგო ანგარიშით 4:0, ამიტომ მას თითქმის გარანტირებული ჰქონდა გასვლა გათამაშების ანგარიშგაფინალში.

ანგარიში გახსნეს ესპანელებმა, მაგრამ „სპარტაკმა“ შეძლო საპასუხო ბურთის გატანა და მატჩი დამთავრდა ფრედ — 1:1. „ბარსელონა“ გავიდა ნახევარფინალში.

თასის მეოთხედფინალური მატჩი შედგა ჰამბურგში ფფრ-ს ჩემპიონს „ჰამბურგსა“ და ინგლისის „ბერნლის“ შორის. ინგლისელებს პირველი მატჩი თავიანთ მინდორ-

ჩილი 1962

ყველაათვის ცნობილია თუ უბედურება დატრიალდა ჩილში, მიწისძვრამ გააცამტვერა ქალაქები, სოფლები, ათასობით ადამიანს გაეთხარა სამარე ნანგრევებს ქვეშ, ათასობით კი დასახიჩრდა. ეს წარმოუდგენელი უბედურება განსაკუთრებით განიცადა ქვეყნის სამხრეთში ნაწილში.

— ჩილს თავისი უბედურება ეყოფა, სად ჩატარდება მსოფლიო ჩემპიონატი? — ეკითხებოდნენ ერთმანეთს ფეხბურთის მოყვარულები, როდესაც გამოქვეყნდა ოფიციალური ცნობები მიწისძვრისაგან გამოწვეული ზარალის შესახებ. როგორც კი გამოიდარა და შესაძლებელი იყო ნახევრად დანგრეულ ქვეყანასთან კავშირის დამყარება, დახმარების ნიაღვარი წამოვიდა მსოფლიოს ყველა კუთხიდან. ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციამაც გამოიღო ხელი და მსოფლიო პირველობის ჩილის საორგანიზაციო კომიტეტს ოფიციალურად აცნობა, რომ იგი მზად იყო მისთვის მატერიალური დახმარების აღმოსაჩენად.

სულ მალე, სხვათა შორის ყვე-

გაოსაგაშება ჩატარდება მოსკოვში

ლასათვის მოულოდნელად, ჩილის კომიტეტმა მსოფლიოს აცნობა, რომ იგი არ ხსნის თავის კანდიდატურას. კომიტეტის პრეზიდენტმა კარლოს დიტორნ ბონტომ ფიფას აუწყა: „შემომდინარე დაგარწმუნოთ, რომ ფეხბურთში მსოფლიო პირველობა 1962 წელს ჩილში ჩატარდება. სამწუხაროდ, ეს არ იქნება ის დიდი შეჭიბვება, რომელიც ჩვენ გვქონდა განზრახული, მაგრამ იგი ჩატარდება და ყველა კმაყოფილი დარჩება. იმ დიდი უბედურების მიუხედავად, ჩვენ მზად ვართ დაუმტკიცოთ მსოფლიოს ჩვენი მაღალი სპორტული სულისკვეთება“.

ასეთ ოპტიმისტურ წერილს თან ახლდა პირველობის ჩატარების

ააღა მოელოდა, რომელიც ითვალისწინებს ფინალური ჯგუფის მატჩების ჩატარებას მხოლოდ 4 ქალაქში — სანტ-იაგო, ვინა დელ მარი, ნაკარაგუა და არიკა. ფიფაში მოიწონა ჩილელთა პროექტი და დაამტკიცა იგი თავის კონგრესზე. რას წარმოადგენდნენ ის ქალაქები, რომლებშიც განზრახული იქნა ფინალური ჯგუფის თამაშების ჩატარება? რაც მთავარია, აქ ქალაქებს თითქმის არ შეხებია მიწისძვრა. არიკა ქვეყნის ჩრდილოეთით მდებარეობს. მისი სტადიონი 25.000 მაყურებელს იტევს, სანტ-იაგოს ნაციონალური სტადიონი კი 100.000 მაყურებელს. 35.000 მაყურებელი შეუძლია მიიღოს ვინა დელ მარის სტადიონში, ამდენივე ნიკარაგუას ქალაქი არიკა ნიკარაგუას, ვინა დელ მარისა და სანტ-იაგოს ოთხი საათის საფრენითა დასაშორებული. ამის მიუხედავად, არიკაში მინც ჩატარდება მატჩები, რადგან იგი ჩილში და საერთოდ სამხრეთ ამერიკაში ცნობილია, როგორც ფეხბურთის მოყვარულთა ქალაქი.

რ. შარბლაშვილი

ზე მოგებული ჰქონდათ ანგარიშით 3:1, რაც მათ მეორე შეხვედრისათვის საგრძნობ უპირატესობას აძლევდა, მაგრამ „ბერნლიმ“ ვერ შეძლო გამკლავებოდა გერმანელთა განუწყვეტლოვ შეტევებს და განიცადა დამარცხება ანგარიშით 1:4.

ამრიგად, ევროპის ჩემპიონთა თასის ნახევარფინალში ითამაშებენ „ჰამბურგი“ (ფფრ) და „ბარსელონა“ (ესპანეთი).

„მომთაბარე“ ტურნირი

ბათუმში მიმდინარეობს საბჭოთა კავშირის VIII პირველობის ნახევარფინალი ასუჯრიან შაშვში, რომელშიც 17 მომთაბარე მონაწილეობს. საქართველოდან ტურნირში თამაშობს ფოთელი თ. ბარამიძე. ტურნირი „მომთაბარე“ სახეს ატარებს. აქარაში შაშვის პოპულა-

რჩაიციის მიზნით ნახევარფინალის ცალკეული ტურები იმართება ბათუმის ქარხნებისა და ფაბრიკების კლუბებში, რაიონებში. სტალინის სახელობის ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნის კულტურის სახლში გაიმართა მეოთხე ტური, რომელმაც დიდი ინტერესი გამოიწვია ქარხნის მუშა-მოსამსახურეთა შორის.

თავი ისახელა ქართველთა მომთაბარე ბარამიძემ, მან კარგ სტილში დაამარცხა ბაქოელი ტ. მეხტიევი. ნახევარფინალი გაგრძელდება აპრილის პირველ რიცხვებამდე.
პ. მორჩილაძე
სურათზე: შეხვედრის მომენტი. ფოტო ვ. გრიშჩენკოსი.